

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní JUDr. Alenou Hockou v právní věci žalobce: **N,N.Q.**, narozený..., státní příslušnost Vietnamská socialistická republika, bytem ..., zastoupeného: Mgr. David Netušil, advokát, se sídlem Politických vězňů 911/8, 110 00 Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7, v řízení o žalobě ze dne 9.10.2017 proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8.9.2017 č.j. OAM-174/ZA-ZA11-HA10-2017,

t a k t o :

- I. Žaloba se z a m í t á.
- II. Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se včasnou žalobou ze dne 9.10.2017 domáhal přezkoumání napadeného rozhodnutí žalovaného ze dne 8.9.2017 č.j. OAM-174/ZA-ZA11-HA10-2017, jímž bylo rozhodnuto tak, že azyl podle § 12, § 13 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen **zákon o azylu**) se neuděluje a doplňkovou ochranu pro existenci důvodů podle § 15a zákona o azylu nelze udělit. Dle žalobce žalovaný pochybil, když řádně nezjistil skutkový stav [§ 3 zákona č. 500/2004 Sb., *správní řád*, ve znění pozdějších předpisů (dále jen *s.ř.*)] a nepřihlédl ke všem rozhodným skutkovým okolnostem (§ 2 odst. 4 s.ř.), a v důsledku toho nesprávně aplikoval § 14, § 14a a § 15a zákona o azylu. Dále namítal, že žalovaný nezohlednil požadavky vyplývající z čl. 4 směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2011/95/EU o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytované ochrany (dále jen *kvalifikační směrnice*). V této souvislosti upozornil, že Nejvyšší správní soud (dále jen

NSS) judikoval ve smyslu čl. 4 odst. 5 kvalifikační směrnice uplatnění zásady „v případech pochybností ve prospěch žadatele o mezinárodní ochranu“. Žalobce k tomu citoval z judikatury NSS, konkrétně z rozsudku č.j. 6 Azs 50/2003-89 ze dne 24.2.2004. Podle NSS přitom platí, že v situacích, na které čl. 4 kvalifikační směrnice dopadá, „je nezbytné interpretovat relevantní ustanovení vnitrostátních právních předpisů, tj. především § 3 zák. č. 500/2004 Sb., eurokonformním způsobem, popř. přiznat uvedenému článku směrnice přímý účinek“ (viz rozhodnutí NSS sp. zn. 5 Azs 66/2008 ze dne 30.9.2008).

Z toho vyplývá, že žalobce měl v řízení o mezinárodní ochraně povinnost tvrzení, která má podle NSS ve věcech mezinárodní ochrany zásadní význam (viz rozhodnutí NSS sp. zn. 9 Azs 69/2008 ze dne 14.1.2009). S ohledem na uvedený čl. 4 kvalifikační směrnice ve spojení s § 3 s.r. pak ale platí, že je především na správním orgánu, aby zajistil všechny důkazy nezbytné pro řádné posouzení skutkového stavu. Na samotném žadateli o mezinárodní ochranu naopak je, aby na takové důkazy upozornil a při jejich získání poskytl nezbytnou součinnost. Uvedené závěry podporuje i judikatura NSS, podle které „není povinností žadatele o azyl, aby pronásledování své osoby prokazoval jinými důkazními prostředky než vlastní výpovědí. Je naopak povinností správního orgánu, aby v pochybnostech shromáždil všechny dostupné důkazy, které věrohodnost výpovědi žadatele o azyl vyvracejí či zpochybňují“. Pokud se tedy žadatel o mezinárodní ochranu po celou dobu řízení ve věci mezinárodní ochrany drží jediné dějové linie a jeho výpovědi lze i přes drobné nesrovnalosti označit za konzistentní a za souladné s dostupnými informacemi ze země původu, pak je třeba z takové výpovědi vycházet (viz rozhodnutí NSS č.j. 2 Azs 49/2008-83 ze dne 24.7.2008). Případně je na správním orgánu, aby „prokázal či vyvrátil pravdivost žadatelových tvrzení, a to buď zcela nevyvratitelně zjištěním přesných okolností vážících se na stěžovatelova tvrzení, anebo s takovou mírou pravděpodobnosti, která nevyvolá zásadní pochybnosti o správnosti úsudku správního orgánu“ (viz rozhodnutí NSS č.j. 4 Azs 103/2007-63 ze dne 27.3.2008).

S ohledem na shora uvedené však žalovaný pochybil, když řádně nezohlednil všechny azylově relevantní skutečnosti, které žalobce v průběhu správního řízení konzistentně uváděl, ani k nim neprovedl žádné důkazní prostředky, proto žalovaný porušil povinnost vykládat shora uvedená ustanovení zákona o azylu eurokonformním způsobem.

V napadeném rozhodnutí bylo uvedeno, že rodné listy žalobcových dětí žalovaný nevzal při svém rozhodování v úvahu, jelikož mají být spíše výrazem snahy žalobce setrvat na území České republiky (dále jen **ČR**) a nemají se údajně vztahovat k projednávané žádosti o mezinárodní ochranu. S tímto žalobce, který pobývá v ČR nepřetržitě od svých 13 let a má v ČR zcela mimořádné rodinné vazby, nesouhlasil, jelikož tyto listinné důkazy prokazovaly jeho tvrzení, že je otcem 3 dětí v nízkém věku od 9 do 1 roku, které se narodily v ČR, vietnamský jazyk ani neznají a mají českou mentalitu. Žalovaný rovněž nevyvrátil jeho tvrzení o jeho příkladné péči o rodinu, když je jejím jediným živitelem, neboť jeho partnerka, matka dětí, je dlouhodobě na mateřské dovolené. V případě, že by žalobce musel opustit území ČR, způsobilo by to závažný a hluboký zásah do osobního života jeho dětí a jeho partnerky, se kterou tyto děti má a vychovává. Žalobce během řízení rovněž jednoznačně uváděl, že se do státu původu vrátit nemůže, nikoho tam nezná a hrozí mu tam vážné ohrožení, resp. zbavení života.

Z výše uvedeného vyplývá, že u žalobce existovaly důvody pro udělení azylu z humanitárních důvodů dle § 14 zákona o azylu. Žalovaný pochybil, když předmětné rodné listy, jako listinné důkazy k existenci důvodů pro udělení humanitárního azylu, nevzal do úvahy a jako důkaz či podklad pro vydání rozhodnutí je vůbec nepřipustil. Žalobce setrval na tom, že jsou zde jednoznačné okolnosti, aby mu byl humanitární azyl udělen, a navrhl, aby soud během nařízeného ústního jednání provedl důkazy předmětnými rodnými listy a výsledkem žalobce.

Žalovaný dále shledal, že u žalobce jsou důvody pro přiznání doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, s tím, že však existuje důvod, pro který doplňkovou ochranu udělit

nelze. Tento důvod byl spatřován v odsouzení žalobce rozsudkem Okresního soudu v Teplicích č.j. 2 T 192/2012-270 ze dne 5.2.2013 pro spáchání trestného činu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy. Žalovaný dále konstatoval, že i když byl žalobce uznán vinným ze spáchání zvlášť závažného zločinu, neznamená to automaticky, že se jedná o vážný zločin ve smyslu § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu. K tomu byla v napadeném rozhodnutí správně zmíněna judikatura NSS a Soudního dvora Evropské unie (dále jen **SDEU**), z níž žalobce v žalobě citoval podstatné pasáže; jednalo se o rozsudek NSS ze dne 1.2.2017 č.j. 6 Azs 309/2016-28 a rozsudek SDEU ze dne 9.11.2010 ve spojených věcech C-57/09 a C-101/09.

Žalobce nesouhlasil se závěry žalovaného, že se v jeho případě jednalo o „vážný zločin“ ve smyslu § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Už jen samotná skutečnost, že mu byl uložen trest při dolní hranici trestní sazby, neměla být při rozhodování správního orgánu opominuta, jelikož svědčí o nižší společenské nebezpečnosti konkrétního skutku, za který byl žalobce odsouzen. Dále bylo třeba zohlednit, že žalobce se nikdy žádného jiného trestného činu či protiprávního jednání nedopustil. Skutek, pro který byl odsouzen, byl tedy výjimečným a jednorázovým vybočením z jinak řádného, poctivého a bezúhonného života žalobce, jehož podstatná část proběhla na území ČR. Žalobce trest odnětí svobody vykonal dne 5.12.2013, kdy byl propuštěn z výkonu trestu. Podle § 105 odst. 1 písm. c) zákona č. 40/2009 Sb., *trestní zákoník*, ve znění pozdějších předpisů (dále jen **trestní zákoník**) se uložený trest odnětí svobody zahradí, pokud žalobce po dobu 5 let od jeho výkonu povede řádný život. K datu podání žaloby uběhly od výkonu trestu žalobce téměř 4 roky jeho řádného života. Lze proto konstatovat, že jeho trest bude zanedlouho zahrazen a na žalobce bude nutno hledět, jako by nebyl odsouzen. To, že k zahrazení trestu je nutno při rozhodování o pobytových i azylových věcech přihlížet, ostatně vyplývá z judikatury NSS. Za těchto okolností skutek, pro který byl žalobce odsouzen, nemůže být vážným zločinem ve smyslu § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu, pro který mu nebylo možno udělit doplňkovou ochranu. Žalobce ostatně během řízení jednoznačně uváděl, že se do státu původu vrátit nemůže, jelikož mu tam hrozí vážné ohrožení, resp. zbavení života. Z těchto důvodů měl žalovaný udělit žalobci mezinárodní ochranu ve formě doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu.

Ze všech výše uvedených důvodů žalobce navrhl, aby soud rozsudkem zrušil napadené rozhodnutí, věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení a uložil žalovanému povinnost uhradit žalobci náklady řízení. (*K žalobě byla přiložena kopie napadeného rozhodnutí.*)

Napadeným rozhodnutím ze dne 8.9.2017 č.j. OAM-174/ZA-ZA11-HA10-2017 žalovaný rozhodl o neudělení azylu žalobci a o nemožnosti udělení doplňkové ochrany pro existenci důvodů podle § 15a zákona o azylu. V odůvodnění rozhodnutí žalovaný uvedl, že dne 1.3.2017 poskytl žalobce údaje k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany v ČR a konkrétně sdělil, že je státním příslušníkem Vietnamu, vietnamské národnosti a je bez náboženského vyznání. Nikdy nebyl a ani v současnosti není členem žádné politické strany či jiné organizace. Je svobodný, má přítelkyni vietnamské státní příslušnosti, která žije v Chomutově a disponuje povolením k trvalému pobytu v ČR, a tři děti vietnamské státní příslušnosti. Žalobce hovoří česky a pasivně vietnamsky, ve Vietnamu pobýval v Hanoji. Z vlasti do ČR vycestoval se svou matkou a bratrem na pozvání otce za účelem sloučení rodiny v roce 1996. Svou vlast navštívil v roce 2000 nebo 2001 za účelem pohřbu. V dřívější době nikdy nenavštívil žádný stát Evropské unie (dále jen **EU**) a nedisponoval uděleným vízem či povolením k pobytu v žádném státě EU. O mezinárodní ochranu v ČR žádá prvně, neboť zde nemá legální pobyt. V ČR vyrůstal, má zde rodinu, která je na něm závislá, rodiče v důchodovém věku, práci a byt v osobním vlastnictví. Jeho děti se narodily a vyrůstaly v ČR, mají již české kořeny. Jeho žena je na mateřské dovolené a on živí celou rodinu. V roce 2007 podnikal se svým kamarádem, obchodovali s vietnamskou akciovou společností. Zadlužil se tam a musel utéct do ČR. V jeho vlasti jsou vietnamské gangy a jeden jeho kamarád byl před

třemi nebo čtyřmi roky zavražděn. Žalobce se však nedomníval, že by tato informace souvisela s jeho žádostí o udělení mezinárodní ochrany v ČR a nechtěl se k tomu blíže vyjadřovat. Sdělil, že jiné důvody žádosti o udělení mezinárodní ochrany nemá. Ke svému zdravotnímu stavu uvedl, že je dobrý.

V průběhu pohovoru dne 6.3.2017 žalobce dále mj. uvedl, že naposledy byl ve Vietnamu v roce 2007 kvůli obchodu, od té doby vlast již nenavštívil. Sdělil, že v 15 letech získal povolení k trvalému pobytu, protože jeho otec disponoval tímto pobyttem. O legální pobyt v ČR žalobce přišel, protože byl v roce 2012 odsouzen k trestu odnětí svobody na 3 roky nepodmíněně za trestný čin prodeje drog. Za dobré chování byl propuštěn na svobodu po necelých 19 měsících. Nebylo mu uděleno soudní vyhoštění, protože bylo přihlédnuto k jeho rodinným vazbám v ČR, avšak bylo s ním zahájeno řízení o odnětí povolení k trvalému pobytu a povolení mu bylo následně odňato. Žalobce si myslel, že by nebylo v pořádku, kdyby byl potrestán dvakrát za jeden trestný čin. V trestním řízení spolupracoval, u soudu nic nezapíral, proto dostal mírný trest. Proti rozhodnutí o zrušení povolení k trvalému pobytu podal žalobce žalobu k soudu v Ústí nad Labem, který ji zamítl. Následně podal kasační stížnost k NSS do Brna. Doplnil, že pokud by byl vyhoštěn do Vietnamu, přišel by o všechno. Dle jeho mínění neměl jinou možnost, jak si zlegalizovat pobyt v ČR, než požádat o azyl. Správní orgán šetřil okolnosti dluhu ve Vietnamu a žalobce k tomu sdělil, že si s přítelem půjčili peníze od osoby, kterou neznali, protože chtěli zrychlit zisk. Hodně se zadlužili, protože podepsali jiné úroky, než které byly původně domluveny. Byly to obrovské částky, které nemohli zaplatit. Žalobce se schovával u kamaráda doma a následně utekl do ČR. Před třemi lety jeho kamarád odjel do Vietnamu za svou matkou. Byl zavražděn požitím drog na diskotéce. Žalobce doplnil, že tato událost pro něj není ve vztahu k žádosti o udělení mezinárodní ochrany tak zásadní. Pro něj je důležité, že chce zůstat se svými blízkými a starat se o ně. Správní orgán dále zjišťoval, proč si žadatel myslí, že jeho přítel byl zavražděn a že ve Vietnamu není spravedlnost. Ke vztahu se svou družkou žalobce uvedl, že ji zná od roku 2005 a asi od května nebo června roku 2007 sdílí společnou domácnost na adrese, kde žalobce bydlí společně se svými rodiči od roku 2003. Je to byt v osobním vlastnictví žalobcovy matky a v současnosti tam žalobce bydlí spolu s matkou, otcem, svou družkou a dětmi. Pokud by se musel vrátit do své vlasti, přišel by o rodinu, protože oni by se do Vietnamu nevrátili, přišel by o veškeré své vazby a sáhl by si na život. Ve Vietnamu je komunistický režim a stále se v televizi nebo v rádiu hovoří o tom, že tam někoho zabili kvůli nesouhlasu s ním. Nedodržují se tam lidská práva a není tam ani sociální zázemí, člověk tam nic neznamená. K otázce, zda byl osobně postížen komunistickým režimem ve vlasti, žalobce sdělil, že informace o tom, co se děje v jeho vlasti, má od otce, který sleduje vietnamský televizní program. Řekl mu, že je to tam špatné, pokud někdo udělá něco pro obyčejné lidi, tak ho uvězní. Ke vlivu svého návratu do vlasti na rodinu žalobce sdělil, že jeho přítelkyně je neustále na mateřské dovolené, protože se jim narodily tři děti za sebou, proto by nenašla práci. On vydělával finanční prostředky na jejich živobytí a doplnil, že jeho rodiče jsou ve věku před důchodem a že doprovází svou matku k lékaři kvůli problémům s páteří. Na otázku správního orgánu žalobce dále uvedl, že jeho přítelkyně a děti odmítají návrat do Vietnamu, protože k němu nemají důvod; nejde o to, že by se vrátit nemohly. Jeho děti vyrůstají v ČR, chodí zde do školy, neznají vietnamskou mentalitu a neví, jak to ve Vietnamu chodí. Ve Vietnamu není tak jednoduchý život jako v ČR, zde je lepší sociální systém než ve Vietnamu. Žalobce upřesnil, že se také nechce vrátit do vlasti, protože v ČR vyrůstal a trvale zde žije. Nyní se svou přítelkyní mají živnostenské oprávnění a provozují večerku. Závěrem doplnil, že se již čtyři roky soudí a od té doby žije zdravým způsobem života. Potvrdil, že ve vlasti neměl problémy se státními orgány, nikdy nebyl politicky nebo veřejně činný, neuvedl žádné další skutečnosti, které by měl správní orgán ve svém rozhodnutí zohlednit, a zároveň ke svému správnímu řízení o udělení mezinárodní ochrany nedoložil žádné písemnosti, pouze sdělil, že by chtěl

doložit rodné listy svých dětí. Jiné důvody, které by žalobce vedly k odchodu z vlasti či k podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany, neuvedl.

V průběhu správního řízení bylo objasněno, že tvrzeným důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany je legalizace žalobcova pobytu na území ČR, poněvadž aktuálně nemá legální pobyt v ČR. Do vlasti se odmítá vrátit, protože chce zůstat se svou rodinou v ČR.

Žalovaný při posouzení žalobcovy žádosti vycházel především z jeho výpovědí, informace z Cizineckého informačního systému (CIS) a dále z informací, které shromáždil ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv ve Vietnamu. V souladu s ustanovením § 36 odst. 3 správního řádu byla dne 29.8.2017 žalobci dána možnost seznámit se s podklady rozhodnutí. Žalobce při té příležitosti sdělil, že v současnosti nepracuje, ale pokud by získal azyl, tak by pracovat začal. Od roku 2013 je na tom špatně po psychické stránce. Jeho rodina tuto situaci již psychicky a fyzicky nezvládá. Žalobce sdělil, že si již neví rady. V ČR má kamarády. Byl tu sice ve vězení, ale chtěl by tady zůstat a nechce se vrátit do komunistického režimu ve vlasti. Zbytek žalobcova vyjádření byl opakováním již tvrzeného.

K doloženým rodným listům žalobcových dětí žalovaný uvedl, že jde o dokumenty, které prokazují pouze skutečnosti v nich uvedené, tj. zejména narození dětí. Správní orgán považoval rodné listy za výraz žalobcovy snahy nadále setrvat na českém území s jeho rodinnými příslušníky a pracovat zde, jelikož z jeho výpovědí jednoznačně vyplývá, že se mu v ČR líbí, cítí se zde svobodně a má zde i další sociální vazby. Dané písemnosti se v žádném případě nevztahují k okolnostem či důvodům, kvůli nimž žalobce opustil zemi původu. Žalovaný se domníval, že tyto písemnosti s azylovým příběhem žalobce či obtížemi činěnými mu v zemi jeho původu nijak nesouvisí a v dalším hodnocení je nevyužil.

Po posouzení žalobcových tvrzení správní orgán dospěl k závěru, že tento v průběhu správního řízení neuvedl žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možno učinit závěr, že vyvíjel ve své vlasti činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, za kterou by byl azylově relevantním způsobem pronásledován.

Žalovaný rovněž nedospěl k závěru, že by žalobce mohl ve vlasti pociťovat odůvodněnou obavu z pronásledování z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu, či že by mu takové pronásledování hrozilo v případě návratu do vlasti, žádné takové potíže žalobce neuvedl. Vlast prvně opustil za účelem sloučení rodiny se svým otcem pobývajícím v ČR. Po příjezdu do ČR získal povolení k pobytu, avšak vlastní trestnou činností o toto povolení přišel. O mezinárodní ochranu požádal až v době, kdy mu byl vydán výjezdní příkaz z ČR s platností do 3.3.2017. Za dobu svého pobytu v ČR navštívil Vietnam dvakrát. Správní orgán konstatoval, že žalobce o mezinárodní ochranu požádal až v době, kdy mu reálně hrozilo vycestování z území ČR. Hlavním důvodem podání žádosti byla legalizace jeho dalšího pobytu na území ČR, jelikož pozbyl povolení k legálnímu pobytu. Skutečnost, že si žalobce správním řízením ve věci udělení mezinárodní ochrany hodlá na českém území legalizovat svůj další pobyt, nezakládá relevantní důvod udělení azylu dle § 12 písm. b) zákona o azylu. K tomu žalovaný odkázal na rozsudky NSS ze dne 22.1.2004 č.j. 5 Azs 37/2003 a ze dne 24.2.2005 č.j. 7 Azs 187/2004.

Žalobce zmínil rovněž svou obavu z případných praktik vietnamských gangů při vymáhání dlužné částky soukromou osobou, která jemu a jeho příteli poskytla půjčku k podnikání, protože nebyl schopen tento dluh splácet a proto se před svým útekem do ČR ve Vietnamu skrýval. Následně sdělil, že jeho přítel byl zavražděn před třemi lety, v době návštěvy své matky ve Vietnamu. V této souvislosti rovněž hovořil o nečinnosti vietnamských státních orgánů, když tyto nevyšetřily okolnosti úmrtí jeho přítele. Žalovaný konstatoval, že žalobce v průběhu správního řízení nijak nedoložil příčinnou souvislost mezi úmrtím přítele a jejich společným dluhem ve Vietnamu. Ohledně nečinnosti vietnamských státních orgánů, či patřičného nedošetření této věci, si žalobce v průběhu správního řízení protiřečil, neboť uvedl, že tuto záležitost vietnamské státní orgány nebudou vyšetřovat, a následně uvedl, že

vyšetřování trvá dlouho. Správní orgán konstatoval, že žalobce nehovořil o žádných problémech ze strany vietnamských státních orgánů, které by v době před jeho odchodem z vlasti či při následných pobytech ve vlasti pociťoval. V průběhu správního řízení nehovořil ani o případném protiprávním jednání vůči své osobě ze strany vietnamských gangů či ze strany soukromé osoby, která mu poskytla půjčku. V této věci žalovaný odkázal na rozsudek NSS ze dne 14.1.2004 č.j. 5 Azs 25/2003-94 a dále citoval z rozsudku NSS ze dne 27.6.2005 č.j. 3 Azs 395/2004-68. Správní orgán shrnul, že mezinárodní ochrana je právním institutem zcela výjimečným, jehož smyslem je poskytnout žadateli ochranu z důvodů upravených v zákoně o azylu, nikoli před jakýmkoli negativními jevy v zemi původu; v případě žalobce však takové důvody neshledal.

Z žalobcových výpovědí, evidence žadatelů o udělení mezinárodní ochrany v ČR, ani ze zjištění správního orgánu dále nevyplývalo, že by v ČR byl udělen azyl některému z rodinných příslušníků žalobce ve smyslu § 13 zákona o azylu.

V souvislosti s § 14 zákona o azylu se správní orgán zabýval zejména rodinnou, sociální a ekonomickou situací žalobce a přihlédl i k jeho věku a zdravotnímu stavu. Žalobce je dospělou, plně právně způsobilou, praceschopnou osobou. Ke svému zdravotnímu stavu uvedl, že je dobrý. Nad rámec výše uvedeného žalovaný podotkl, že na udělení humanitárního azylu není právní nárok a žalobce se jeho udělení ani nijak výslovně nedomáhal; rovněž připomněl, že humanitární azyl je udělován pouze za výjimečných okolností v případech, kdy nebyl shledán důvod pro udělení azylu dle § 12 a kdy by bylo zcela „nehumánní“ azyl neudělit. V případě žalobce správní orgán skutečnosti hodné zvláštního zřetele neshledal a v průběhu řízení nezjistil.

Žalovaný dále posuzoval, zda žalobce nesplňuje důvody k udělení doplňkové ochrany. Po posouzení žalobcových výpovědí v průběhu správního řízení a informací o jeho trestním stíhání a odsouzení v ČR správní orgán dospěl k závěru, že na žalobce je nezbytné aplikovat § 15a zákona o azylu, který je implementací čl. 17 kvalifikační směrnice. Konkrétně se správní orgán zabýval ustanovením § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu, vylučujícím z možnosti získat doplňkovou ochranu osobu, která spáchala vážný zločin. Jelikož pojem „vážný zločin“ není příslušnými právními předpisy definován, byl správní orgán nucen nejprve tento pojem vymezit; § 14 trestního zákoníku (*zákon č. 40/2009 Sb.*) kategorizuje trestné činy. Jak ovšem vyložil NSS např. ve svém rozsudku ze dne 1.2.2017 č.j. 6 Azs 309/2016, takové vymezení vážného zločinu založené pouze na definici obsažené v trestním zákoníku by bylo zjednodušené a nedostatečně zohledňující povahu azylového práva a také konstatoval, že pojem „vážný zločin“ je třeba vykládat v kontextu kvalifikační směrnice i Úmluvy o právním postavení uprchlíků. Výkladem tohoto pojmu se již zabýval i SDEU v rozsudku č. C-57/09 a C-101/09 ze dne 9.11.2010, který dospěl k závěru, že vážný zločin, na jehož základě lze žadatele vyloučit z možnosti udělení mezinárodní ochrany, musí být skutečně závažný, tj. musí dosahovat vysokého stupně závažnosti. Posouzení závažnosti zločinu pak musí být provedeno vždy konkrétně s přihlédnutím k okolnostem každého jednotlivého případu. Vodítka nabízí Úmluva o právním postavení uprchlíků, která uvádí demonstrativní výčet faktorů, které je třeba vzít v úvahu, a to povahu činu, skutečně způsobenou škodu, povahu a výši trestu a také otázku, zda je daný zločin obecně považován za závažný.

Žalobce byl v ČR pravomocně odsouzen rozsudkem Okresního soudu v Teplicích ze dne 5.2.2013 č.j. 2 T 192/2012-270, který nabyl právní moci dne 5.2.2013, k trestu odnětí svobody na dobu tří let pro spáchání zvláště závažného zločinu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy dle § 283 odst. 1, odst. 2 písm. c) trestního zákoníku. Tento trestný čin je definován jako úmyslný a za jeho spáchání za okolností jako v případě žalobce, tedy ve značném rozsahu, je stanoven trest odnětí svobody s trestní sazbou v rozmezí 2-10 let. Jedná se tedy o zvláště závažný zločin a lze konstatovat, že je obecně považován za vážný. Co se týče povahy zločinu, za jehož spáchání byl žalobce odsouzen, správní orgán konstatoval, že se jedná o zločin nesporně „vážný“ ve smyslu zákona

o azylu, třebaže byl žalobci uložen trest při spodní hranici trestní sazby. Z rozsudku Okresního soudu v Teplicích totiž vyplývá, že žalobce neoprávněně prodal a pro jiného přechovával psychotropní látku a čin spáchal ve značném rozsahu. Žalovaný k výše uvedenému doplnil, že závažnost tzv. drogové kriminality je dána závažností svého dopadu a mírou devastačního účinku na psychické i fyzické zdraví konzumentů, ale i celkově na společnost, když užívání drog patří k sociálně patologickým jevům s nejvýraznějšími negativními důsledky. I proto je boj proti tomuto typu kriminality řešen i v mezinárodním měřítku úmluvami, jejichž signatáři (mezi nimi i ČR) se zavázali bojovat proti zneužívání psychotropních látek a proti nedovolené výrobě a obchodu s nimi. Jak je vyjádřeno v preambulích těchto mezinárodních smluv, nedovolená výroba a obchod s psychotropními látkami jsou Organizací spojených národů považovány za vážné ohrožení zdraví a blaha lidí a jevy nepříznivě ovlivňující ekonomické, kulturní a politické základy společnosti a ve svém důsledku vedoucí k rozkladu hospodářství a společnosti a ohrožení stability, bezpečnosti a suverenity států, a to ve všech oblastech a úrovních. Žalobce se tohoto extrémně nebezpečného kriminálního jednání se závažnými společenskými a hospodářskými důsledky a negativními dopady na zdraví a životy dotčených osob dopouštěl ve značném rozsahu a v úmyslu opatřit si tímto způsobem materiální prospěch, a to bez ohledu na výše popsání závažné negativní dopady trestné činnosti, na niž se aktivně podílel. Dle názoru správního orgánu se tedy v jeho případě vzhledem k povaze páchané trestné činnosti, jejímu rozsahu a společenské nebezpečnosti jednalo o vážný zločin, který předpokládá § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Vzhledem k tomu se správní orgán rozhodl na žalobcův případ aplikovat ustanovení § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu a vyloučit jej tak z okruhu osob, kterým může být na území ČR udělena doplňková ochrana.

Žalovaný ve svém vyjádření ze dne 3.11.2017 k žalobě setrval na své argumentaci z napadeného rozhodnutí a zopakoval ji, námitky žalobce považoval za zcela neopodstatněné a nesouhlasil s nimi. Po provedeném správním řízení nedospěl žalovaný k závěru, že by žalobce mohl ve vlastní povíťovat odůvodněnou obavu z pronásledování podle zákona o azylu. Napadené rozhodnutí bylo řádně odůvodněno a podloženo příslušnými informacemi o zemi původu a bylo vydáno v souladu se zákonem o azylu a správním řádem. Žalovaný proto navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou v plném rozsahu zamítl.

Ze zaslaného správního spisu vedeného žalovaným v této věci vyplývá, že skutečnosti uvedené v odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí ze dne 8.9.2017 i ve vyjádření žalovaného ze dne 3.11.2017 odpovídají obsahu spisu. Soud toliko podotýká, že k poskytnutí údajů k žádosti žalobcem došlo až dne 6.3.2017 (dne 1.3.2017 byla žádost podána v Příjímacím středisku Zastávka). Podle protokolu o předání rozhodnutí bylo napadené rozhodnutí ze dne 8.9.2017 žalobci předáno dne 26.9.2017.

Žalobce ve vyjádření ze dne 22.11.2017 požádal, aby se ve věci konalo ústní jednání, kterého se může osobně účastnit a může být soudem vyslechnut (tento výsledek je pro správné posouzení věci nezbytný). Dále uvedl, že žalovaný ve vyjádření k žalobě neuvádí žádné nové skutečnosti či právní argumentaci nebo judikaturu, kterými by vyvrátil relevantní námitky proti jeho rozhodnutí uvedené v žalobních bodech. Co se týká obzvláštní společenské nebezpečnosti drogové kriminality opětovně zdůrazňované žalovaným, je třeba si uvědomit, že typovou nebezpečnost jednotlivých trestných činů zákonodárce jednoznačně stanovil novým systémovým uspořádáním trestního zákoníku, ve kterém došlo po změně společenských poměrů po roce 1989 ke značným změnám. Aniž by žalobce nějak zlehčoval společenskou nebezpečnost a škodlivost drogové kriminality, je předmětný trestný čin zařazen až v hlavě VII části druhé trestního zákoníku. Z těchto důvodů žalobce setrval na podané žalobě i žalobním petitu.

Narízeného ústního jednání se zúčastnil žalobce, jeho zmocněný zástupce a pověřená zaměstnankyně žalovaného jako jeho zástupkyně. Zástupce žalobce setrval na podané žalobě a doplnil odkaz na rozsudek NSS č.j. 8Azs 25/2014-48, vztahující se k zohlednění zahlázení odsouzení v cizineckých věcech. Zástupkyně žalovaného setrvala na stanoviscích z napadeného rozhodnutí a vyjádření k žalobě a doplnila, že trestný čin pana žalobce dosud nebyl zahlázen, proto se tato skutečnost nemohla projevit v napadeném rozhodnutí; v průběhu jednání byl dále proveden důkaz třemi rodnými listy žalobcových dětí, jejichž kopie byly součástí správního spisu. Soud neprovedl důkaz navrhovaným výsledkem žalobce a jeho přítelkyně, neboť je považoval za nadbytečné – žalobce byl již vyslechnut, měl možnost se během správního řízení vyjádřit a rodné listy jeho dětí byly součástí spisu, přičemž rodinné vazby byly dostatečně popsány samotným žalobcem. Žalobce rovněž na dotaz sdělil, že s přítelkyní žije asi 10 let, ale nevzali se; k zajištění rodiny měli od ledna 2014 do srpna 2016 či 2017 večerku, v červenci loňského roku založili malou rodinnou firmu (autoservis), kde pomáhají, ale mají tam odborného mistra, který práce provádí. Závěrem zástupce žalobce požadoval vyhovění žalobě a zástupkyně žalovaného navrhla zamítnutí žaloby.

Dle § 4 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen s.ř.s.), soudy ve správním soudnictví rozhodují o žalobách proti rozhodnutím vydaným v oblasti veřejné správy orgánem moci výkonné, orgánem územního samosprávného celku, jakož i fyzickou nebo právnickou osobou nebo jiným orgánem, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy, (dále jen správní orgán). Ve věcech mezinárodní ochrany rozhoduje specializovaný samosoudce, který má práva a povinnosti předsedy senátu (§ 31 odst. 2, 3 s.ř.s.).

Podle § 78 odst. 7 s.ř.s. soud zamítne žalobu, není-li důvodná. Dle § 75 odst. 2 věty první s.ř.s. soud přezkoumá v mezích žalobních bodů napadené výroky rozhodnutí.

Ustanovení § 12 zákona o azylu stanoví, že azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec

- a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo*
- b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.*

Dle § 14 zákona o azylu jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.

Ustanovení § 14a stanoví: (1) Doplnková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.

(2) Za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje

- a) uložení nebo vykonání trestu smrti,*
- b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu,*

- c) *vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo*
- d) *pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.*

Podle § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu *doplňkovou ochranu nelze udělit, je-li důvodné podezření, že cizinec, který podal žádost o udělení mezinárodní ochrany, se dopustil vážného zločinu.*

Ustanovení § 14 odst. 3 za středníkem trestního zákoníku stanoví, že *zvláště závažnými zločiny jsou ty úmyslné trestné činy, na něž trestní zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně deset let.*

Dle § 105 odst. 1 písm. c) trestního zákoníku *soud zahradí odsouzení, vedl-li odsouzený po výkonu nebo prominutí trestu anebo po promlčení jeho výkonu řádný život nepřetržitě po dobu nejméně pěti let, jde-li o odsouzení k trestu odnětí svobody převyšujícímu jeden rok.*

Ustanovení § 283 odst. 1 a 2 písm. c) trestního zákoníku konečně stanoví: *Kdo neoprávněně vyrobí, doveze, vyveze, proveze, nabídne, zprostředkuje, prodá nebo jinak jinému opatří nebo pro jiného přechovává omamnou nebo psychotropní látku, přípravek obsahující omamnou nebo psychotropní látku, prekursor nebo jed, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let nebo peněžitým trestem. Odnětím svobody na dvě léta až deset let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 ve značném rozsahu.*

Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení napadeného rozhodnutí z důvodů v ní uvedených. Zdejší soud po přezkoumání obsahu rozhodnutí žalovaného a správního spisu dospěl k závěru, že žalobní námitky nejsou důvodné, jak je zřejmé z níže uvedeného.

Přestože soud chápe žalobcovu složitou rodinnou situaci, musel vycházet z toho, že na udělení humanitárního azylu není právní nárok a do českého právního řádu byl tento institut zaveden s ohledem na situace, které sice nelze podřadit pod žádné jiné ustanovení upravující důvody udělení azylu, avšak jsou natolik závažné, že neudělit žadateli azyl by bylo nehumánní. Správní uvážení podléhá toliko omezenému soudnímu přezkumu, kdy se soud musí ujistit, že rozhodnutí o neudělení humanitárního azylu není výsledkem libovůle správního orgánu, správní orgán nevybočil z mezí zákona, své rozhodnutí logicky odůvodnil a jeho procesní postup byl prost vad. V podrobnostech lze odkázat na rozsudek NSS ze dne 24.11.2005 č.j. 6 Azs 304/2004-43, nebo ze dne 20.12.2005 č.j. 2 Azs 36/2005-48.

Soud zjistil, že žalovaný umožnil žalobci být v průběhu řízení plně aktivní a uvést veškeré důvody, které jej k podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany vedly. Úsudek správního orgánu byl logicky soudržný, neboť žalovaný nejprve shrnul tvrzení žalobce a teprve poté shledal nemožným udělení humanitárního azylu (či jakékoli jiné formy azylu). Žalobce v řízení před soudem jako důvod, pro který mu měl být udělen humanitární azyl, uváděl svoji rodinnou situaci. Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí výslovně uvedl, že se při vyhodnocování důvodnosti udělení azylu dle § 14 zákona o azylu rodinnou situaci žalobce zabýval. K tomu považuje soud za nutné dodat, že snaha o legalizaci pobytu za účelem soužití s rodinou, byť pochopitelná, ale není jako taková důvodem pro udělení humanitárního azylu (srov. rozsudek NSS ze dne 8.4.2004 č.j. 4 Azs 47/2004-60). Ve vztahu ke své rodině žalobce neuvedl natolik závažné skutečnosti, že by bylo „nehumánní“ mu azyl neudělit. Ačkoliv odloučení žalobce od jeho rodiny bude dozajista citelné, jeho rodina na něj není bezvýhradně odkázána (v průběhu řízení vyšlo najevo, že žalobce spolu se svou přítelkyní provozují s pomocí další osoby autoservis; stejně tak zde existuje soužití

žalobcových rodičů a jeho přítelkyně a dětí, kdy se o sebe případně mohou vzájemně postarat) a totéž platí i opačně. V žalobě dále nebylo blíže specifikováno, v čem mělo spočívat vážné ohrožení žalobcova života, resp. hrozba zbavení života, ani proč by tyto skutečnosti měly odůvodňovat udělení humanitárního azylu.

Ke druhému stěžejnímu okruhu žalobních námitek byla východiskem soudu skutečnost, že „vážný zločin“ dle § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu je neurčitý právní pojem. Správnímu orgánu tudíž svědčí správní uvážení, zda určité jednání tomuto pojmu podřadí, avšak nesmí se jednat o projev libovůle. Přezkumná role soudu je proto i v tomto případě omezena.

Jako vodítko soudu posloužila argumentace obsažená v rozsudku NSS ze dne 1.2.2017 č.j. 6 Azs 309/2016-28: „[...] závěr o tom, že se stěžovatel dopustil vážného zločinu, a tudíž mu nelze udělit doplňkovou ochranu, nelze odůvodnit pouze s odkazem na to, že byl žadatel odsouzen za spáchání činu, který je vnitrostátním trestním právem označován za zvlášť závažný zločin. Ačkoli může být kvalifikace činu z hlediska terminologie trestního práva jedním z kritérií, ke kterým je žalovaný povinen přihlédnout (jakkoli kritériem výchozím), z hlediska požadavku souladnosti rozhodnutí o mezinárodní ochraně s kvalifikační směrnicí nemůže být jediným. V kontextu případu stěžovatele budou dalšími okolnostmi, které je třeba vzít v úvahu, povaha a závažnost činu spáchaného stěžovatelem a v souvislosti s ní výše uloženého trestu, míra účasti stěžovatele na trestné činnosti, skutečnost, že nedošlo k dokonání trestného činu (včetně příčiny, proč se tak nestalo) či skutečnost, že stěžovatel již trest odnětí svobody vykonal. Na tomto místě Nejvyšší správní soud pouze upozorňuje, že podle výše citovaného rozsudku Soudního dvora ve věci Spolková republika Německo proti B. a D. skutečnost, zda cizinec je či není aktuální hrozbou pro bezpečnost ve státě, v němž žádá o mezinárodní ochranu, není pro aplikaci vylučovací klauzule zahrnující spáchání vážného zločinu relevantní (odstavce 104 a 105 odůvodnění). Nejvyšší správní soud považuje také za potřebné postavit na jisto, že uvedená kritéria reflektují specifické okolnosti projednávaného případu a jejich účelem není stát se obecným a závazným návodem pro žalovaného, jak posuzovat případné naplnění předpokladů pro aplikaci § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu v jiných případech. Nejde ani o výčet vyčerpávající – žalovanému v dalším řízení nic nebrání identifikovat další okolnosti, ze kterých dovodí, zda se stěžovatel vážného zločinu dopustil.“

Žalovaný v napadeném rozhodnutí při posuzování existence „vážného zločinu“ na straně žalobce zohlednil nejen kategorizaci jím spáchaného trestného činu jako zvlášť závažného zločinu (viz § 14 odst. 3 trestního zákoníku výše), nýbrž i to, že šlo o úmyslný trestný čin spáchaný ve značném rozsahu a za účelem materiálního prospěchu, přičemž nízká sazba trestu odnětí svobody nebyla natolik významná, aby se nejednalo o „vážný“ zločin. Zohlednil i podstatu tohoto trestného činu, která spočívala v neoprávněném prodeji a přechovávání psychotropní látky, a vážnost takové drogové kriminality z globálního hlediska. Soud na podkladě těchto skutečností uzavřel, že posouzení okolností spáchaného trestného činu bylo žalovaným dostatečně individualizováno a odůvodnění jeho rozhodnutí bylo logicky konzistentní. Nelze přehlížet ani skutečnost, že k aplikaci § 15a postačuje důvodné podezření ze spáchání vážného zločinu, kdežto žalobce pro něj byl dokonce pravomocně odsouzen. Z výše citovaného rozsudku NSS č.j. 6 Azs 309/2016-28 taktéž vyplývá, že skutečnost „pouze“ jednoho odsouzení není relevantní (srov. „skutečnost, zda cizinec je či není aktuální hrozbou pro bezpečnost ve státě, v němž žádá o mezinárodní ochranu, není pro aplikaci vylučovací klauzule zahrnující spáchání vážného zločinu relevantní“). K opakovaným odkazům na zahrazení odsouzení soud ve shodě s žalovaným setrval na tom, že u žalobce k němu dosud nedošlo, a proto nebyl důvod k bližšímu se okamžiku, kdy k němu dojít může, přihlížet. Aplikace § 15a zákona o azylu tudíž byla odůvodněna

dostatečně a v souladu se zjištěnými skutkovými okolnostmi případu. S ohledem na tento fakt nebyl dán důvod k dalšímu posuzování důvodnosti udělení mezinárodní ochrany ve formě doplňkové ochrany. V podrobnostech soud plně odkazuje na odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedené shora, s nímž se plně ztotožnil.

Z hlediska norem správního řádu netrpělo proběhlé správní řízení ani správní rozhodnutí, jež z něj vzešlo, takovými vadami, pro které by bylo důvodné napadené rozhodnutí zrušit. Stav věci byl vzhledem k okolnostem zjištěn dostatečně, neboť žalobce měl hned několik příležitostí ke sdělení veškerých okolností, jež považoval pro svoji žádost o udělení mezinárodní ochrany za podstatné, a žalovaný se v odůvodnění napadeného rozhodnutí vypořádal se všemi žalobcovými tvrzeními (ať už se jednalo o snahu o legalizaci pobytu, žalobcovu rodinu, jeho dluh, smrt kamaráda, nebo o komunistický režim v zemi původu). Další dokazování rodnými listy žalobcových dětí nemělo pro věc právní relevanci – rodné listy mohou toliko prokázat, že se děti narodily, kdy se narodily, zda byl žalobce zapsán jako jejich otec apod. Ze správního spisu ani vyjádření žalovaného nevyplývá, že by žalobcovo rodičovství tří nezletilých dětí jakkoli popíral či činil sporným. Nicméně, jak již bylo uvedeno, tato skutečnost nebyla ve vztahu k důvodům pro udělení azylu dle § 12 až 14 zákona o azylu relevantní.

S ohledem na shora uvedené, kdy soud žalobu neshledal důvodnou, rozhodl podle § 78 odst. 7 s.ř.s. a žalobu zamítl (*výrok I.*).

O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s.ř.s. tak, jak je uvedeno ve *výroku II. rozsudku*. Žalobce neměl ve věci úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalovanému žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly ani nepožadoval náhradu nákladů řízení, proto jejich náhrada nebyla žádnému z účastníků přiznána.

Poučení : Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno (§ 12 odst. 1, § 102, § 106 odst. 2 a 4 s.ř.s.).

V Plzni dne 25. ledna 2018

JUDr. Alena Hocká v.r.
samosoudkyně